

herättämään keskustelua vähälle huomiolle jääneestä viestin käsitteestä. Mediafilosofi Rafael Capurron ajatusten kautta viestin välittämisen problematiikka avautuu aina antiikin Kreikan viestin jumalatar Angeliasta sähköpostiin, chatiin ja tekstiviesteihin. Niemi-Pynttärin vetämä viestin ja performanssin välinen yhteys vie osaltaan eteenpäin edellisessä *Avaimen* numerossa 3–4/2005 peräänkuulutettuja teatterin ja kirjallisuuden tutkimuskontakteja. Edelleen nähtäväksi jää, mitkä ovat tieteiden välisten teoriankehittelyiden mahdollisuudet digitaalisen kulttuurin alalla.

Vuosi 2006 merkitsee *Avaimelle* ovien avaamista uusiin aihepiireihin ja juttutyypeihin. Uusi *Lukuja*-sarja kutsuu kirjallisuuden ystävät ja ammattilaiset jakamaan omia lukuelämyksiään. Ensimmäisenä puheenvuoron saa emeritusprofessori Kai Laitinen, joka saattaa lukijan matkalle Franz Kafkan Prahaan. Niin ikään *Avaimessa* uutta ovat runosuomennokset: Sirkka Knuutila esittelee katsauksessaan itävaltalaisen Friederike Mayröckerin kirjailijantyötä ja julkaisee suomennoksiaan tämän runoudesta.

Suomalaisille lukijoille saksankielinen kirjallisuus välittyy paljolti kääntäjien kautta. Kääntäjä on keskiössä myös *Avaimen* kolmannessa uudessa aluevaltauksessa, henkilöhaastattelussa, kun Tuulia Toivanen tapaa suomentaja Oili Suomisen. Vuosikymmeniä kääntäjänä toiminut Suominen korostaa, että saksasta suomennetaan kaunokirjallisuutta verraten suppeasti. Modernista saksalaisesta kirjallisuudesta onkin nostettu esiin lähinnä menneisyyden selvittämiseen ja tiedostamiseen keskittyvä kirjallisuuden suuntaus, *Vergangenheitsbewältigung*. Suominen näkee, että juuri ajallinen etäisyys tarjoaa mahdollisuuden käsitellä kansallista menneisyyttä. Tunnettuja esimerkkejä historiaa uudelleen arvioineista kirjailijoista ovat Suomisen kääntämät Günther Grass, Bernhard Schlink ja W. G. Sebald.

Saksalaisessa nykykirjallisuudessa parhaillaan toteutuva monitahoinen uudelleenarviointi toimii haastavana esimerkkinä kirjallisuudelle ja sen ilmiöille laajemminkin: uutta ja vanhaa on jatkuvasti pyrittävä yhdistämään ja soveltamaan edelleen. *Avain* 1/2006 kutsuu lukijansa matkalle kirjallisuuden lukemattomiin verkkoihin. Kukin voi kokeilla venyttää mennyttä ja tulevaa. Ja katsoa, mihin kotiutuu:

Tosiaan, Austerlitz jatkoi hetken päästä, matkustajan kokemassa tilan ja ajan suhteessa on yhä nykyäänkin jotakin illusionistista ja illutorista, minkä vuoksi emme matkalta kotiin palatessamme voi koskaan oikein varmasti tietää, olemmeko todella olleetkaan poissa. (Sebald 2002, 15–16.)

Lähteet

KOSELLECK, REINHART 1979: *Vergangene Zukunft. Zur Semantik geschichtlicher Zeiten*. Frankfurt am Main: Suhrkamp.

SEBALD, W. G. 2002: *Austerlitz*. Suom. Oili Suominen. Helsinki: Tammi.